

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES
PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 cèntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
CORT-REAL 7-1.er

ANUNCIS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanar

Any 5.^{nt}

Diumenge 16 de Janer de 1898

Núm. 196

SECCIÓ GENERAL

RECOMANACIÓ

Recomaném á tots los catalanistas de fora las Bases pera la constitució d' agrupacions que la «Unió Catalanista» ha circulat á tots los seus delegats y quin text es com segueix:

1.ª Los catalanistas que vulgan agruparse pera coadjuvar als fins de la «Unió Catalanista» (1) constituirán una Agrupació de las establertes en l' article 2.^{on}, lletra C, dels Estatuts d' aquella Corporació, podrán ferho comunicant sos noms á la Junta Permanent de la mateixa per ser admesos com á individus de la Unió, aixecant una acta en que hi constin los noms dels individus agrupats ab l' esmentat objecte. Elegerán al menos un President y un Secretari.

2.ª Los individus de las Agrupacions formarán també part de la Unió ab los drets que consignan los Estatuts.

3.ª Las Agrupacions serán representadas en lo Consell General de la Unió per son President ó per la persona que tinguin á bé designar.

4.ª Contribuirán las Agrupacions als gastos de Unió Catalanista ab la cuota mínima de cuarenta pessetas anyals; pera obtenir aquesta quantitat, se podrán valguer del medis que tinguin per convenient.

5.ª Cada any los Presidents de las Agrupacions comunicarán á la Junta Permanent la llista de sócis que las componen, professions y adresses respectius, junt ademés ab las observacions que creguin oportunas; á ser possible farán lo mateix per lo que s' refereix á tots los demés catalanistas de la població y comarca.

Previa la corresponent autorisació del «Consell General», varen ser definitivament revisadas y aprobadas aquestas «Bases de constitució de las agrupacions de la Unió Catalanista», en sessió celebrada per la «Junta Permanent» lo dia 19 de Desembre de 1897.

Lo president, Antoni Gallissá.—Lo secretari, J. Maspons y Camarasa.

(1) Article primer dels Estatuts: La Unió Catalanista s' proposa reunir totos los elements que desitjin la autonomia de Catalunya d' acort ab los principis establerts en las Bases de la Assamblea de Manresa de 1897, y vulguin treballar pera conseguir-la fent us de tots los medis premesos per las lleys.

Lo descarrilament del

expres de la línea de Fransa

Cinoh horas de mortal angoixa.

Ni llums puguerem obtenir

Pera satisfacció del Sr. Puigcerver, del Sr. Canalejas y demés cap-pares de la Patria que tant enfeynats están en adobar los esboranchs que en las colonias españolas ha fet la desconceptuada administració de la metròpoli durant anys y panys, copiém de *La Renascença* lo següent edificat article, en lo qual potser pugan apendre, que si ara s' han de preocupar de les colonias potser un altre dia'ls hi tocará la tasca d' adobar los esboranchs qu' haurán fet á las provincies la conducta dels seus protegits, que no s' preocupan ni s' ocupan de res que al país interessi y pugi conservarli bon nom de terra civilisada y están totalment atrafegats en procurar eleccions y alguns en cosas per ells més profitoses:

«A un kilómetro avans d' arribar á la estació del Empalme, en mitj d' un desmunt, ab rocám per una y

altra part, d' elevació uns vuytanta pams, tingué lloch lo descarrilament del expres de Fransa del dissapte que á las cinch y tres minuts surt de Girona cap á Barcelona.

Tot lo dia havia plogut y anava fentho encara á bots y á barrals durant lo trajecte fins, al moment del desgraciat acontexement quin recort encara 'ns ompla d' esgarrafansas.

Degut sens dupte á las plujas, se despregueren grans quantitats de terra ab grossas rocas y pedregam del desmunt de la part de la dreta anant cap á Barcelona. Serian las sis, quan una forta sotragada seguida d' un esverament nos estremí; sentí xiular la máquina y unas fortas sotragadas ompliren nostres cors d' esglay. Quedá mon cotxe á las foscas; era 'l primer de segona, lo que era més aprop del furgó. L' instint feu que mirés de saber ahont me trobava y la manera de sortir ó baixar á la via. Vaig encendre un misto y vaig veure als tres pobres guardias civils esverats, cuberts d' estellas. Mirant al altre departament, lo tercer del cotxe, 'l vaig veure ple d' estellas y coixins, com si fos una conductora plena de trastos. En aquest moment apareix á una alsada regular un llum á la part esquerra del tren: quedo iluminat y rebo tal impresió que no puch tréuremela de la memoria. Lo conductor estava ple de sanch cridant al fogayner. Aqueix, segons se 'ns digué després, jeya sota las rodas de la máquina. Los tres guardias volen sortir, no poden obrir las portellas y venen dintre del meu departament passant, jo no recordo com, pero sí que 'm vaig trobar després ab tres capsas de cerillas que 'm irian donant los pobres guardias pera ferlos llum. A tot aixó se senten alguns crits. La nit era negra y plovia de valent. No podíam obrir la portella de la esquerra, puig estava del tot atascada per las duas parts, ni la forsa ajuda la del instint de conservació fou prou pera que 'ls tres companys poguessem obrirla. Forem més afortunats ab la de la dreta, que va ceder á la forsa que ferem pera poguer tenir sortida. Pero ¿com baixar? Enceníam cerillas y l' ayre las apagava. Quina angoixa! lo cor nos bastegava, teuíam ennuagada la gola y 'l seny atontit y ensemps esverat per si venia una altra catástrofe. Los pujadors de la dreta eran tots destrossats. A baix aygua; més avall las rocas despresas ab la terra y pedregam. Baixarem ajudantnos un á un y entrárem á un dels cotxes que vejerem sencers: l' amo de la *Carniceria modelo* de Barcelona estava en lo segon cotxe de segona. Quedá desfet y esmicolat lo departament, tenint dit senyor la sort de trobarse en aquell instant (feyo poch que per veure los estanys de Sils s' havia canviat de lloch) á la part oposada del derrubament. Estava cubert de fustam y miraculosament se salvá, essen tret de sota las fustas estelladas. Rebé una forta sotragada al cap, y si no s' hagués mogut haguera sigut aixafat com una coca.

En aixó anava plovent y la gent següia esverada. Los pobres guardias estaban mitj atontits per la comoció que degueren rebre; las senyoras, moltas d' ellas francesas, erissats los cabells y demanant sócors; los homes aturdits y pensetius, tement que vingués un altra tren y 'ns aixafés á tots.

Volíam fugir, pero vegèrem que 'l tren cubria tota la via per la part del Empalme. A dreta y á esquerra uns desmunts de 70 á 80 pams. Sils estava á uns set kilómetros, segons digué un empleat que aná á peu á aquesta estació. Un altre, lo conductor, aná passant per sobre 'l desmunt, per un camí de cabras, tenint á un costant la fondaria de la via y per altre 'l riu que passa per l' Empalme.

L' empleat torná del Empalme de donar l' avís y als que volíam anarhi á peu nos aconsellá que era molt exposat caure á la via ó al riu. En tot aixó los llums que havian quedat encesos s' anaren apagant, Per últim s' apagá 'l fanal que s' posa al darrer cotxe del tren.

A las sis y minuts tingué lloch lo descarrilament: á las onze arribá 'l tren d' auxili de Girona. ¿Perqué 'l chefe de la estació del Empalme no va enviar atxas,

petroli, llums, botiquín y no's feu un verdader reconeixement? ¿Perqué s' trigá á rebre 'l tren d' auxili de Girona cinch horas llargas?

Férem lo cambi de tren; arribárem á Girona y allí no vegerem á cap autorilat, y al sortir encare 'ns demanaven lo Billet de Barcelona, lo que feu suposar que allí feyan lo ximple ó volian acabar ab nostra paciència. Arribó fugint cap á la fonda, y 'ls burots volen deturarme per veure si pertava contrabando. No 'm vaig poder detenir: «ganas d' auxiliis porto, de que no se 'ns hagués abandonat com á criminals». Vaig passar; y vaig arribar á la fonda del Comers, dihent al fondista que enviés cotxes per las senyoras y demés gent. Los passatgers varen tenir de parar-se y fer-n registrats, segons me digué un ex-senador, persona molt coneguda en la provincia de Girona y que s' trobá també en aquell lloch de dol y de vera angoixa.

Si la Empresa, los quefes d' Empalme y Girona y las autoritats d' aquesta capital tenen la conciencia tranquila, pitjor per ells; pero 'l gran número de francesos y un matrimoni alemany que anavan en lo tren pogueren veure com se viatja en nostra Espanya, y podrán elogiar á tots aquells que deuen vetllar per los passatgers siguins moros ó cristians, siguin fills d' aquí ó de l' altra part de mon.

Y acabarem dihent que al sortir de casa y al ficar-se en un tren no se sab ahont un será esmicolat. Desgracias no sé las que pogué haverhi. Sembla que per compte de ferse llum, s' ha procurat que quedessim ben bé á las foscas.

RUSSEBI FINA Y GIRBAU.»

DISCURS

llegit per D. Joan Permanyer Ayats, president del Ateneu Barcelonés, en la sessió inaugural dels treballs d' aquest any.

(Continuació)

Aixís, sent privativas del Poder central tan en pau com en guerra las relaciones internacionals, á son exclusiu càrrech deuen quedar los consulats, legacions y embaixadas; intervenció directa ha de tenir ademés en certas obras y serveys públichs, si bé que sols en lo que aquellas relaciones los afecti; á n' ell li correspon la fixació dels aranzels, tractats de comers y servey de Aduanas, armas poderosos de combat de que s' serveixen las Nacions en las empenyadas lluytas del treball, ó millor dit en la gran lluyta per la subsistencia; baix son amparo y salvaguarda han de quedar las obras de defensa de la Nació, aquestas cosas que 'ls romans anomenaren *santas* y que, segons sas teorías juridicas, avuy encara respectadas, quedan fora del comers dels homes; y directament subjecte deu estarli l' exércit de mar y terra, sens perjudici dels drets de las regions en lo que s' refereix á la forma y modo de reclutarlo.

Pero en tot lo demés, la autonomia deu esser verdadera y las regions han de ser árbritas y senyoras de sos acfes.

L' ordre públich en totas sas manifestacions, las obras publicadas de tota classe, 'ls serveys retribuïts que avuy presta l' Estat, la ensenyansa en sos diversos y variats graus, los tributs directes é indirectes, tant los que menester sían pera sos presupostos com los que s' necessitan pera contribuir á 'ls gastos del Estat, las quintas; tot, absolutament tot, ha de quedar al càrrech del Poder regional, cualsevol que avuy sia la impressió, que per la forsa del hábit, que constituheix també en nosaltres una segona naturalesa, nos fassi la perspectiva del cambi.

Y de tot aixó, senyors, quinas serán las ventatjas? A tots nos son perfectament conegudas. Lo mateix als que fa anys se 'ns considera apóstols del sistema que las que l' han impugnat fins are; perque aquestos lo

combatian, no perquè 'l consideressin perjudicial, sino perquè per la forsa del hàbit, á que acabo de referirme, y encara més per rahó de la resistència que temían havia d' oposarhi, lo creyan irrealizable.

En l' ordre polítich, cualsevol que sia la influencia y desviacions que per de prompte pogan imprimirhi las prácticas y vicis inveterats que, com llegat fuesst hi deixarà al morir l' actual sistema, portará la pau y sossego; perquè las lluytas per lo poder á las que esgrimint las més reprobables armas se sacrifican avuy 'ls interessos més sagrats y respectables, perderán sa importancia. Es impossible extirpar d' arrel y soca las ambicions, perquè la set de mando, l' afany de domini dels uns sobre 'ls altres y fins las excitacions de la vanitat, que no per ser puerils deixan de ser danyosas moltes vegadas, son vicis inherents á la naturalesa humana. Pero las gran ambicions, las ambicions sens límit ni mesura d' aquests homes que 's diuhen grans estadistas perquè tenen una soberbia desenfrenada, tindrán menos camp per corre, y, moventse en una mes petita escala, no sols deurá sacrificar menos interessos y trepitjar menos drets pera saciarse, sino que per falta de estímulo farán lloch als que, dotats de menos enlluernadoras pero més sólidas, aplicarán ab major coneixement de la cosa pública y, per lo tant, ab millors fruys, sa activitat al servey del Estat.

Aquells altres homes polítichs que, com á fulla de mérits presentan sens rubor y fins ab orgull la vagancia y las aventuras, en lo fondo sempre execrables de sa vida de bohemis, deurán fer lloch en la administració als homes de verdader mérit, aquilatat en una llarga vida d' assíduo treball y adquirit en los estudis técnicos.

Y poch á poch, si de moment la confiança que inspiri l' nou régimen, no treu ja del retraiment als que per sistema y com cumplint una especie de deber que ells mateixos s' han imposat venen apartats de la política, desapareixerá l' escepticisme y 'ls homes de bona fé tornarán á pendre part en la administració pública defensant honradament los principis, anant honradament á las elecciones y desempeñant honradament los càrrechs públichs, y podrá continuarse novament la atapahida llista que tant avuy clareja de nobles prócers y ciutadans ilustres.

En l' ordre económic, la autonomia porta en sí l' germen de reparacions de gran válua.

Lo desequilibri tributari entre la propietat, sobretot la rural, y la industria de que avuy tothom se plany, pero del que ningú 's cuida, ó millor dit, que contemplan impassibles ab desapiadada mirada nostres ministres d' Hisenda, cessará ab lo nou régimen, perquè la necessitat del remey está en la conciencia del poble. Los mateixos industrials que se n' aprofitan condemnan la injusticia; y si lo que está en la conciencia del poble pot ofegarse quan poble y govern viuen en perpétuo divorci, no pot ofegarse si 'l govern y 'l poble en íntima unió 's compenetran.

Las instituciones de crédito que si no viuen ara del monopoli y del agiotatge, ó moren per asfíxia al respirar la atmósfera oficial faltada de oxígeno, ó tenen una vida raquítica, establertas allavoras dintre de límits més estrets, pero ab forsa molt més intensas, podrán allargar la ma als petits propietaris y modestos industrials que avuy, ó no poden per falta de recursos aprofitar sas energias, ó be cauhen corsecats per los préstams usuraris.

La bona administració donará en tots los rams la facilitat que tant abundan en l' extranger y aquí son completament desconegudas, y la industria que pera sostenir la competencia, ó busea la baratura dels productes rebaixant fins á cantitats mínimas lo salari, causa moltes vegadas justificant de las huelgas, conta ab l' auxili fictici y sempre eventual y contingent de la protecció aranzelaria, podrá lluytar ab altres condicions d' igualtat y ab armas molt més segura.

Y vosaltres, industrials, los á qui esglayan las consecuencias de las reformas dels aranzels de Cuba, entenéu be, los mals d' una autonomia 'ls curará un' altra autonomia de la terra, la autonomia vostra y... no hi hauréu d' anar més á Madrid á trucar portas que se us tancan, y á surfirir desprecis y desdenys que, al caure sobre vostre, á tots nos avergonyeixen.

Tal vegada ab lo nou sistema no puguin ja amassarse aquestas colossals fortunes que én nostres temps s' optadament apareixen; pero aixó, lo restabliment de la igualtat económica en virtut d' una més proporcionada distribució de la riquesa pública, en desequilibri avuy ab la igualtat política, lluny de ser un mal ha de reputarse un fet de consecuencias altament saludables dintre del ordre social, del ordre social que tantas ventatjas del régimen autonómich ha també de reportarne.

La autonomia en aquest altre ordre de ideas no sols escursará la distancia que separa al rich del pobre, origen de notables envejas, sino que engrandirá

al home en general, no perquè pugui alterar las condiciones de sa naturalesa, sino perquè la emancipará d' aquest aislament en que ara davant del Estat se troba. Al presentarse l' individu als poders públichs, se trobará ab instituciones, entitats y organismes de dimensions més reduhidas, y si be sa condició no ha de modificarse, per la ley del contrast, s' adornará menos de sa propia petitesa.

Per altra part, vindrá en son auxili la vida corporativa que, al desapareixer en virtut del falsos principis de llibertat y de igualtat que han format las instituciones en lo present sigle, l' ha entregat á sas propias forsas sense cap mena d' auxili.

Al recobrar los municipis sa autonomia, recobrarán tota sa passada vida, y aquells vincles avuy romputs que unían l' home ab la ciutat que l' havia vist neixer tornarán de nou á constituirse. Mentres tots los Ajuntaments son iguals, al home tant li fa estar inscrit en los registres del un com en los del altre. L' empadronament se converteix en una mera formalitat de policia, y l' home habita en lo poble que li ofereix majors comoditats ó millors condiciones económicas, importantli poch la cuestió de si es en la qualitat de tranzeunt ó de vehí que hi té son domicili. Pero quan los municipis, junt ab las ventatjas de carácter material ofereixen drets diferents per rahó de la bondat de sa administració, ó de la major ó menor perfecció de sos organismes, s' estableix una unió entre l' individu y la comunicat que no 's trenca fàcilment ab la que 'ls ciutadans se forman.

No sols renaixerá la vida municipal, sino que ab la autonomia, á iniciativa del poble, y quan dich lo poble 'm refereixo á todas las clases y més especialment á las productoras, lo treball tornarà á reglamentarse. Com he dit al principi, si 'ls gremis han de restaurarse no ha de ser sobre las bases antigüas, perquè la industria, las arts y 'ls oficis en la época moderna están en condiciones molt diferents y no es á priori per combinacions més ó menos enginyosas pero sempre artificials, que se 'ls hi pot donar vida, sino per evolucions paulatinas fillas de la práctica de tots los dias, y aquestas evolucions, ó sian los usos y costums que resultan de la repetició d' actes, no 's determinan sino dintre dels temperaments expansius que ofereix la autonomia. Dintre d' aquets temperaments, amos y treballadors, per l' instin de la propia conservació, trobarán lo just medi y estutuhirán nous organismes que, á la vegada que han de ser lo fonament de la representació popular en lo poder públich, será l' ram d' olivera que posi fi á las passions, rancúnias y agravis ab que 'l poble, ab tot y ser bó,—perquè senyors lo poble ó es de bó—sosté aquesta secta criminal é infame que te declarada á la societat una guerra d' extermini.

(Se acabarà).

NO TE REMEY

Gerona, aquella ciutat dos voltas immortal, aquella que arribá á la heroicitat en la guerra dita de la independència, cosa que s' ha cantat ab tots los tons y que se 'ns recorda cada dia per los polítichs forasters que han vingut á fer propaganda ó á desempeñar algún carrech, no es avuy més que una capital de provincia de tercera classe, segons la classificació que n' ha fet la aduistració, y es també una plassa forta ab tots los inconvenients sense ni una de las ventatjes de esser tal.

L' Estat s' apoderá de tots los convents; los convertí en cuartels y avuy acaban de caurer en runes quasi tots ells, vegis lo que succeheix ab lo antich edifici ex-convent de S. Francesch, més tart ex-cuartel de cavalleria.

Lo tenir un castell arruinat, l' estar voltada la ciutat d' unas murallas fetas runes en sa major part, lo hostatjar un regiment d' infanteria y mil inconvenients y entrabanchs oposats pel ram de guerra quan se tracta d' edificar; es tot lo que li queda á Gerona del pompós nom de plassa forta.

Y no mereix altre cosa per l' indolencia y marasme en que viu, donchs aquí no 's fa altre cosa que anar passant; es morta tota iniciativa, no preveyentse ni la més petita senyal qu' indiqui volguer sortir d' aquesta situació.

Y aixó 's nota en tot y en todas las classes; en la classe mitja, y en la classe pobre, en los industrials y en los que no ho son. Los petits industrials, pateixen del mateix mal; molts d' ells fent lo viu-viu, caiguent aquí, axecantse allá, van passant aquesta vida, sense fer los possibles per millorar, y sense cap d' ells procurar sortir del abatiment en que jau la ciutat; los altres que tenen bona posició, los rentistas, propietaris que viuen en la ciutat, no 'ls parreu de res que pu-

gui contribuir á dexondirla, á fer quelcom pels interessos de la mateixa, vos escoltarán xiulant; dexéulos pendre 'l sol al hivern, la fresca al istiu, y jugar á carlins y á republicans, á conservadors y á liberals; dexéulos als més grossos poguersa cartejar ab algun personatge de Madrid, tenir influencia per fer soldre tot ó qual expedient, y aquí para tot. Ja estan satisfets.

Los Ajuntaments forsosament s' han de resentir de lo mateix, y axis los veyém sempre convertent la casa comunal ab un safreix, sense preocuparse dels interessos de Gerona, ni de procurar milloras per la ciutat. D' aquestas, ni parlarne; s' enten quan son millorar que interessin á la Ciutat, perquè las úniques que 's fan son las que poden interessar directament á algú en particular. Ara mateix se parla d' obrir lo carrer que ha de unir la plassa del Hospital ab lo barri del carril; es clar que es una millora per la ciutat, pero se fa perquè interessa més que á ningú al actual arcalde; de no esser així, ningú se 'n recordaria. Se parla de la construcció d' un pont sobre el Güell en lo carrer de Ronda; naturalment que 's també altre millora, pero á no estarhi interesat un particular que posseheix alth hortés que 's convertirán ab la construcció del pont en solars edificables; á ningú se 'l hi hauria ocorregut tal constuicció. Y tot lo que 's pugui fer á Gerona es pel mateix estil.

Ara mateix lo que está succehint ab lo assumpto de la electricidat en nostre Ajuntament, fa verament llástima; los interessos particulars hi son pel mitj, y no hi ha cuidado que 's resolgui per ara. La majoria del Ajuntament, defensa, per excepció aquesta vegada, los interessos de Gerona, y los defensa porque si, potser per fer la guerra al arcalde; donchs aquest no dona compte de res que 's pugui referir á n' aquest assumpto y esperarà dias millors; y si no nega la paraula als concejals no deixa fer us d' ella, fasi lo que vulgui la majoria, l' arcalde té á sen costat lo cacich y no ne treurá. Y no es que volguém criticar solsament al arcalde Sr. Boxa, y al caciquisme d' avuy, no; es que ahir va passar lo mateix y passará lo mateix demá; recordis lo temps en que 'l Sr. Ciurana va exercir l' arcaidia, precisament un dels concejals que més protesta del procedir del arcalde; recordis lo que va fer y las protestas que hi havia en cada sessió; com sempre es lo mateix lo caciquisme, avuy es el d' En Pere, ahir era el d' En Pau, demá será el d' En B. renguera; podrá esser aquell més ó menos desvergonyat; pero sempre per sobre de tot hi ha y haurá la ma de cacichs.

Y aixó no té adob, lo mateix succeheix avuy que succehiria si hi hagués republicans, que si governés don Carles, que si 's concedis l' autonomia á las regions; Gerona no cambiaria en res ni per res, es mal de la mateixa bestia. Son necessaries novas generacions y nova sava y potser á Gerona ni aixó hi valdria; las generacions que pujan poch ó gens se diferencian de las que se 'n van Gerona, per ara, no te remey; viu morta.

P. N.

¡Á DEU SIAU!

Lo nostre molt estimat company L' Olotí ha reparat als seus suscriptors una fulla que diu lo següent, i sobre quin contingut cridem la atenció de qui corresponga, abstenintnos per ara y tant de tot comentari:

Poch pensavam, quin en lo número prop passat dirigiam afectuosa salutació d' any nou á nostres estimats suscriptors, que aquella era la darrera vegada que L' Olotí véya la llum pública i que avuy nos tocara despedirnos d' ells. Portats de nostre amor á aquesta terra, á sas costums y tradicions, hem dirigit durant anys nostres esforços vers lo bell ideal de la resurrecció de son grandíoch passat. Per aixó, nostre criteri ha sigut sostenir lo dogma católich en tota sa puresa y lo principi d' autoritat eclesiástica en tot son esclat. Hem combatut sense pietat, la política centralista, corruptuda y corruptora, com filla del doctrinarisme liberal, oposantli 'ls principis regionalistas, que de tot cor professém, basats en las tradicions históricas de nostra terra; hem rendit cult fervent al Art en sas diverses manifestacions, considerant que aquestas nobles expansions del esperit, quan son formadas per la moral católica, son las mellors armas pera iniciar la regeneració de las costums socials, com també hem ponderat las costums senzillas, las campestres y patriarcal expansions de nostre poble, reminiscencias de temps mellors que, desgraciadament tiran á desapareixer esboyradas pel baf del flamenquisme embrutidor, avuy de moda.

Peró qui podia dirho, ha calificat desmoralisadora nostra declarantnos que rahons especials l' obligavan á estar contra nostra publicació, y nosaltres, que hem resistit á peu ferm las influencias burocráticas y las empentas del caciquisme desencadenat, nos restirém davant d' insinuacions que ni sisquera volém discul-

...tir, deixant lo camp lliure a qui millor que nosaltas sapiga defensar los interessos morals y materials de nostra estimada comarca.

Morim precisament quan la lleitor que ab tant afany conresavam comensava a traure florida; quan assi y allá, per tot brotan a diari nous y decidits campions de la causa catalanista: 'ns retirem ab la nostra bandera plegada a sota 'l bras, en la confiança de que un dia 's farà justicia a la rectitut de nostres intencions.

La Redacció.

Olot, 9 de Janer de 1898.

Notícies

Oficials

AJUNTAMENT. —Sessió del 10 de Janer.—(1.ª convocatorià).—Baix la presència del Sr. Alcalde se reuniren 13 concejals y després de donar lectura a la acta de la sessió anterior y de feta la pregunta de si s'aprobava, demanà la paraula lo Sr. Ciurana y manifestà que no podia aprobarla per no contenir las manifestacions que feren al protestar; resultat que la acta fou firmada per quatre concejals y l'arcalde, deixant de firmarla los 9 concejals restants.

Després de llegit lo dictamen sobre l'adquisició de la parcela que posseheix la Diputació en la plassa del Hospital, demanà la paraula lo Sr. Gumbau diguent que era necessari saber antes si s'aprobava ó no la acta de la sessió anterior y promogut nou incident se retiraren del local los Srs. Ciurana, Salvat y Pol, quedant aprovat lo dictamen per 8 vots contra 3.

Diumenge passat en la revista de Somatents que tingué lloch en los baixos de la Casa Consistorial, lo comandant del Cos senyor Fernandez va proposar que 'l dia que hagi sortit en la *Gazeta* lo nomenament de patrona del Cos a la Verge de Montserrat, irán al Santuari lo comandant general del Cos ab representacions de tots los somatents y demanà al de Gerona hi envies també la seva representació.

No sabiam que fins en aquell nomenament hi tinguessin de ficar lo nas los senyors de Madrid y que hagués de menester lo seu beneplacit; ¡Pobres sometents y com te desnaturalizan!

—Desde la setmana passada los trens d'Olot arriban fins a la estació d'aquesta ciutat.

—S'assegura que 'l mes entrat quedarà oberta al públich la nova carretera de S. Feliu de Guixols a Palamós.

—Ha sigut nomenat tinent fiscal d'aquesta audiència, don Manel Daza y Arpe.

—En lo concert que donà diumenge passat en lo Teatre Lirich de Barcelona l'«Orfeo Catalá» a benefici dels perjudicats pels ayguats del Ampurdá se recaudaren 1.276'50 pessetes que, junt ab 125 que 'n donà per sa part l'Orfeo foren entregadas a la Comissió.

—Además de las agrupacions catalanistas ja constituídas de qu'hem donat compte dias passats se 'n constituhirá dintre pochos dias una a Falset. Avant y fora.

—L'Ajuntament de Vendrell, a imitació del de Reus, en una de las últimas sessions va pendre, per unanimitat y en mitj del més gran entusiasme los següents acorts:

«Primer. Dirigirse respectuosament al Excm. senyor Gobernador pera que en nom d'aquesta corporació felicití al Govern de la nació per sa decisió y energia en la implantació de las reformas autonómicas a Cuba.

Segon. Manifestarli al propi tempe intercedeixi é indiqui al mateix y molt particularment al Excm. Sr. Ministre de la Gobernació 'l desitj d'aquest municipi de que 's concedeixi també la autonomia a todas las regions y municipis de la península baix la base de la elegibilitat de tots los ciutadans; ab la seguretat que tal reforma contribuirá a son progrés y benestar al mateix temps que farà imperdurable la memoria del Govern que tal necessitat satisfassi.»

Nostre aplauso al Municipi Vendrellench.

—Lo dimars vinent dia 18, a las quatre de la tarde, continuaran en la facultat de dret de la Universitat de Barcelona las conferencias de dret civil catalá per lo Dr. D. Joan de Deu Trias y Giró, y seguirán tots los dimars del present curs a la insteixa hora.

—Dimars passat va estrenarse ab exit en lo Teatre Romea de Barcelona lo drama en tres actes y en prosa *Llum del cel* de nostre amic don Ramon Bordas y Estragués.

—Diumenge últim morí en aquesta Ciutat donya Francisca Bonigas mare y tia respectivament de nostres consocis don Miquel Gaspar y don Frederich Girócs a quins acompanyém en lo sentiment.

—Per persona autorissada sabem que no es cert que un inspector de policia d'aquesta provincia, firmi com a secretari d'un Ajuntament. Val més aixís.

—Copiem de nostre estimat company *La Renaixensa*:

«Tenim notícies de que en diferents punts de Catalunya hi ha una intensa corrent a favor de la formació d'agrupacions de la Unió Catalanista d'acort ab unas bases que acaba de redactar aquesta corporació. Lo fet es extraordinariament significatiu, molt més quan ditas bases encare no han pogut ser gayre divulgadas.

S'assegura que en aquesta ciutat hi haurá un verdader esclat d'agrupacions organizadas en la aludida forma».

—La Junta Permanent de la «Unió Catalanista», ha dirigit una entusiasta felicitació als Ajuntaments de Reus y del Vendrell per haver pres lo patriótic acort d'acudir al Govern demanant la autonomia pera Catalunya.

En aquest comunicat de la «Unió» se fa veure la gran importancia del acort d'uns organismes que en sa forma funcionan forçosament segons lo sistema centralista que inspira tota la vida del Estat.

—Segons notícies que ha rebut lo Bisbe de Barcelona doctor Catalá, S. S. Lleó XIII s'ha dignat aprobar ab molt beneplacit la proposta que li feu 'l Govern pera la Diócesis de Segovia a favor del il·lustrat Canonge de la Seu Barcelonesa Dr. D. Celesti Ribera.

—Las plujas d'aquestos dias han ocasionat una crescuda tan grossa del Onyar y Ter que 's va temer que ocasionarian algún ayguat, fins al extrem que se prengueren todas las midas per evitar desgracias, tals com la colocació de pons en los carrers de Ballesterias y Barca. La crescuda del Ter ha sigut extraordinaria fins lo extrem de escamparse per la Devesa y camps inmediatos.

—En las líneas d'Olot, França, Barcelona y S. Feliu y ha hagut desperfectes. Ahir al dematí no arribá correo de Barcelona ni de França.

SECCIÓ LITERARIA

Mistral y 'l seu últim poema

(Continuació)

Las barcas tornan amunt ramolcadas per un tiro de vuytanta cavalls, acoblats en hermosas cuadrigas. Es dificultosa y de cuydado la remonta. Carreers y marinos tots van alerta, sobretot al pas arriscat dels vados. Lo temps se gira y 's desencadena 'l Mistral que doblega 'ls arbres fins a terra, erissa 'ls crins y adressa las orellas de las bestias, y posa 'l riu com una plata. L'assot del *menja-fanch* com diuhen ells al vent terral, es un tormen per la bercada. Pero pel primcep es lo preludi magestuós de las sévas nosses, aquella mestralada.

L'Anglora li parla. Sa exaltació arriba al últim grau:

Y quant me crida ta mirada
me sembla que me 'n vay, tota adormida,
cap a un solac, que res pot interrompre,
Jo no se pas ahont vay; pero si 'm perdo,
lo que 's pérdrém ab tú, que vols? m'agrada!

Y 'l primcep li promet a n'

aquella descuidada
que 's fon en son amor

que ningú més que ell alcansará 'l goig d'anar a cullirla, «com flor d'amor y també com esposa.»

Pero ell, lo Drach, lo geni del Rose, no 's pot maridar com tots los homes. A la font de Turne, sota l'altar de Mithra, del «sol Deu invencible», com diu sa llegenda, allí ahont las fadas esgrigueren la sort de la ribera, se llensarán ab una abrassada al Gran Gorg, y nadarán, pujarán de conserva, com lo peix de Abril, —«fins al broil pur de la font que es més alta.»

[Confesseu que aixó es tot naturalesa y *estrambord!* Y que 'l vapor de poesia que exhala tota aquella naturalesa, ha arribat a condensar ja de manera en la poderosa imaginació del poeta, que produheix la perla preciosa del símbol viu, dels personatjes que arrelant en terra projectan llums, aspiracions y sentit a l'infinit que 'ns fa bategar.

Lo desenllás del poema, en que la fascinada parella 's pert, xuclada per l'aygua ho acaba de mostrar. Y mostra més que en cap altre moment al *quasi sacerdos* de l'anima de la seva terra, al vident que 'n celebra la epifania, que 'n monumentalisa 'l que 'n veu perdre, sentinte en mitj mateix del desastre la seva immoralitat. Veureu en dos ó tres trossos d'aquex acabament, que condensan lo sentiment del poema, com desapareix aquella donapoesia; ab quin posat ferm y resignat suportan lo maí astre que 'ls acaba aquella gent muscosa; y fins sentiréu com algo l'alé d'aquell vent de fatalitat que dona sa gravetat especial a la epopeya.

En lo tó familiar y majestuós que ab tanta naturalitat lo Mistral emplea, y que ben sovint posa a proba la calitat de la seva poesia; de la manera senzilla y rápida ab que aixís mateix te per costum trassar, comp sino compostés gens ni mica; escolteu com ve la catástrofe.—Ab la seva presentació abreviada, acabaré las meas divagacions.

Havia 'l vent parat. En la grandària, y en mitj l'amudiment de l'ample Rose, los homes dormiscant, la caravana sota 'l sol de l'estiu pujava lenta, y sols, de tant en tan una gevina voleyant, sobre 'l riu, atravesava. Quan tot d'un cop, al lluny, per la part alta se vá sentí un *boum-boum*. Luego 's perdia a l'horisó, y després hi tornava, com los batans d'algun molí ferotje qu'anés baixant pe 'l mitj de la ribera. Després era una tos, una tos fonda que aumentava seguit, alló semblava

l'estossegá d'un drach ó be d'un toro que las voras seguis de l'arxipelach. De sobte un trángol fort remou las onas que fa sobresaítá todas las barcas; mientras que amunt uns gran glops de fumera ennegrian lo cel; y de entre 'ls arbres apareix tot d'un cop, solcant la Rose, un llarch barco de foch. Los brassos alsan los marines al descubrir lo monstre. De popa Mestre Apiá, qu'está tot pàlit, se mira mut aquella barca mágica, que potejant lo riu ab duas rodas, l'aygua remou y aixeca bromerosa, y formidablement se 'n hi vé a sobre.

—Arrambeus a un costal! li cridan y li senyalan desde'l barco de foch. Pero Patró Apiá, plantat a la popa de la Caburla, y apoyantse al timó, no 's mou. Se sent com arrelat a la ribera del Rose, y no vol ceder pas.—Lo Rose es nostre, diu, y feu tirar la cábria; mil dimonis! comanda a la seva gent.

(S'acabarà.)

TRISTA LIRA!

ensa que conech l'amor
que no conech l'alegria;
densa que l'amor conech,
canta tristesas ma lira;

canta ausencias, canta plany,
ritma sospirs y... delira:
¡trista lira del cor meu!
s'ha ja malmés ta armonia,
l'armonia d'altres temps,
d'altres notas ben distintas!...

Tes cordas ja no serveixen
per cantar l'alegre vida,

ni sos cantars y rialles;
tas cordas, com malaltissas,
al tocarlas sols gemegan,
com un malalt trist que crida.

¡Oh, quin amor l'ha melmés,
trist amor ja quan naixia,
com lo jorn que trist despunta
núvol, fret, ple de boyrina.

Tes cordas l'amor molladas
té ab llágrimas nit y dia:
per xó enmudeixen, si 't toco,
los aucells que 'n tu aprenian

d'altre temps tes refiledas;
per xó qui 't sent trist sospira,
com oint d'un ser que mor
lo panteig y l'agonia...

Artur Girbal Balandru.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

- Diumenge, 16.—S. Fulgenci b.
- Dilluns, 17.—S. Anton abaf.
- Dimars, 18.—Sta. Prisca v. y m.
- Dimecres, 19.—S. Canut r.
- Dijous, 20.—St. Fabiá p.
- Divendres, 21.—Sta. Inés mr.
- Disapte 22.—S. Vicens.

QUARANTA HORES.

Avuy se troban en la Iglesia de las Capuchinas

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del die 15 de Janer

Especies:	Mesures.	Pessetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	19'50
Mestall.	»	18'00
Ordi.	»	9'50
Segol.	»	00'
Civada.	»	9'
Besses.	»	14'
Mill.	»	16'00
Panis.	»	9'
Blat de moro.	»	15'00
Llobins.	»	9'
Fabes.	»	14'00
Fabó.	»	14'00
Fassols.	»	25'
Monjetes.	»	21'75
Ous.	Dotzena.	1'40

Establiment tipogràfic de Manel Llech.
Ferreria Vella 3—Gerona.

SECCIO D' ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA

De Gerona á Barcelona

	Mati	Tarde
Correu.	6'48	
Cárrega.	10'37	
Omnibus.		3
Rápit		5'09

Los trens correus y ómnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de cárrega de 3.ª y el rápit de 1.ª y 2.ª

De Gerona á Port-Bou

	Mati	Tarde
Omnibus.	8'39	
Cárrega.		12'43
Mixte.		5'40
Correu.		7'35

Lo tren ómnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª el de cárrega y mixte de 2.ª y 3.ª y el correu de 1.ª y 2.ª

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

De Gerona á San Feliu

	Mati	Tarde
Tren de banyistes (Juriol y Agost).	5'09	
Correu.	8'54	
Mixte.	11'44	
Mixte.		3'22
Correu.		5'35

De San Feliu á Gerona

	Mati	Tarde
Correu.	4'32	
Mixte.	7'30	
Correu.		12'44
Mixte.		2'50
Tren de banyistas (Juriol y Agost).		5'40

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

LÍNEA DE OLOT Á GERONA

De Salt (Gerona) á Amer

Núm.	Mati	Tarde
Núm. 2.	9'10	
Núm. 4.		3
Núm. 6.		6

De Amer á Salt (Gerona)

Núm.	Mati	Tarde
Núm. 1.	7'40	
Núm. 3.		1
Núm. 5.		4'30

Tots los trens portan cotxes per ara de 2.ª y 3.ª classes

ORDINACIONS

- Pera Banyolas á las 9 y 11 mati (correu) y á las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y casa Jendreta)
- Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra)
- Pera Olot á las 11 mati (correu) y á las 6 de la tarde. (Fonda del Centre)
- Pera La Bisbal á la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa voltas d' en Rosés)
- Pera Anglés, La Sellera y Amer á las 10 mati (correu) Hosta de Miquel Boix. (Plassa del Gra)
- Pera Salt tot lo mati fins á las 6 de la tarde. (Pont de Pedra)

LA PREVISIÓ ESPANYOLA

Companya de segurs contra incendis á prima fixa

Fundada l'any 1883

Capital: 2.000.000 de Pessetas

DOMICILI SOCIAL: ORFILA, 9. SEVILLA

Sub-direcció Regional: Plassa del Carril, 6, 2.ª Gerona

Sub-director Regional: D ANGEL TREMOLS Y PELL

Sinestres pagats: Rs. 3.524.286'92

CORREUS

ENTRADAS

Madrid.	8'48	mati.
Barcelona.	8'48	m.
França.	7'00	m. y 3'19 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5'30	m.
Olot y sa línea.	5'30	
Sant Feliu de Guixols.	7'00	m. y 6 tarde
Amer y sa línea.	6'30	m.
Sant Aniol y sa línea.	7'00	m.
Estanyol y sa línea.	7'00	m.

SORTIDAS

3'19	tarde
7'00	mati
8'48	m. y 8'00 nit.
11'00	m.
11'00	m.
9'00	m. y 6'00 tarde
10'00	m.
10'00	m.
10'00	m.

BANCH VITALICI DE ESPANYA

LA PREVISIÓ

BANCH VITALICI DE CATALUNYA
Companyas de segurs sobre la vida reunidas
Carrer Ample, núm. 64
BARCELONA

CAPITAL SOCIAL

15.000,000 DE PESSETES

Reservas en 31 Desembre de 1896. 9.235,908'05 pssetes
Capitals assegurats desde la fundació
de las C.ªs fins al 30 Juny 1897. 195.906,957'44 »
Pagat per sinistres, pólissas vensudas
y altres comptes fins igual data. 12.691,707'02 »

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Representant en la Capital

Anicet Palahi

Agents en la mateixa

Toribi Corominas.—Narcis Boadas

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera teuyir lo cabell. No te val en lo mon, perquè á més de sos efectes marevellosos, tanca ni perjudica la pell en lo més mínim.
Aquest assombrós y sorprenent específich se usa en dita perruqueria.

5, CARRER DE L' ARGENTERIA 5.—ENTRESOL

GERONA

Son tinturas superiors las que en Máximo fabrica: tenyintse ab elles, senyors un vell, troba sense esfors dona jove, guapa y rica.

TINTURA ABISSINIA INSTANTANEA

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

NOU

Redacció y Administració. Cort-Real, úm. 7, 1

PREUS DE SUSCRIPCIO.

Gerona. 1 pesseta trimestre

Estranger. 1'50 pessetas trimestre

Fora. 1'25 id. id.

Un número sol. 0'10 id.